

**FORENINGEN
FOR KIRKEGAARDSKULTUR**

Nye Medlemmer.

Afdeling C.

546. Calbergs Boghandel, Rønne.
547. Graver N. J. Johansen, Adelgade 2, Assens.
548. Gartner J. L. Birksø, Solsortvej 6, Randers.

Afdeling D.

46. Hrr. Grøndahl & Søns Bokhandel, Oslo.

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

10/7 (Vestsjæll. Soc.-Dem.): St. Peders Kgd. i Slagelse udvides med ca. 1 ha. (Inspektør Rud. Rasmussen).

14/7 (Sorø Amtstid.): Gimlinge Kgd. udvides (Entreprenør Willingshøj) for 4,700 Kr.

14/7 (Svendborg Avis): Udvidelsen af Gudbjerg Kgd. vil koste 4,300 Kr.

20/7 (Venstres Folkebl., Ringsted): Ringsted Kgd. udvides efter Plan af Havearkitekt Böttiger. — Byen forlanger 15,000 Kr. for Jorden, 6352 m², incl. Dræningsudgifter. Den gamle Kirkegaard er paa 20,389 m², og Arkitekten mener, at Behovet for Gravsteder ved Udvidelsen dækkes for 10—15 Aar, beregnet efter en Gennemsnitsdødelighed af 89 pr. Aar, det man nu regner.

Til Gange og Veje er afsat 1760 m² og til Gravsteder 2988 m² samt til Urnegrave 202 m² og til Plantninger 1402 m². Den ny Kirkegaard anlægges med en Rotunde til Urnegrave i den sydlige Ende og et lille Blomsteranlæg med Vandkumme op mod den nordlige Ende, hvor Hovedindgangen bliver over mod Kolonihaverne mod Øst. Køregangene bliver 4 m brede, de andre 3. Der bliver Plads til ca. 800 Gravsteder.

Arkitektens billigste Forslag kommer paa ca. 26,000 Kr., incl. Jorden. De nye Gravsteder skulde staa Kirken i Kr. 19,82 pr. Stk., men Prisen pr. Gravsted kommer i Gennemsnit ned paa 17 Kr., naar man regner Udvidelsen og Kirkegaarden under eet.

Kirkegaardsfonden ejer 9000 Kr., og man kan saaledes nøjes med at laane ca. 17—18,000 Kr. De tænkes laant af Stiftsmidlerne til 4 pCt. Rente, og da Pedersen kunde oplyse, at man i Ministeriet er villig til at yde et à Conto Laan, overlodes det Forretningsudvalget at forhandle med Arkitekten om Enkelthederne og derefter søge Laanet i den Størrelse, man faar Brug for.

26/7 (Helsingør Avis): Russergraven paa Helsingør Kgd. er reguleret (Anlægsgartner J. Løve).

29/ (Fyns Stiftstid.): Strid om Licitationen vedr. Udvidelse af Odense Kgd.

31/7 (Do.): Assens Kgd. udvides af Havearkitekt Erstad-Jørgensen.

10/8 (Ærø Avis): Marstal Kgd. skal udvides.

21/8 (Næstved Avis): Havearkitekt Böttiger har foretaget Forarbejder til en ny Kgd. i Næstved.

25/8 (Holbæk Amts Venstrebl.): Højby Kgd. skal udvides med ¼ ha.

25/8 (Vestsjæll. Soc.-Dem.): Vore Dødes Hvilesteder. Dansk Gravkultur før og nu.

3/9 (Holbæk Amtstid.): Sdr. Jernløse Kgd. er udvidet af Havearkitekt Johannes Tholle og blev indviet 2/9. Den har kostet ca. 5,000 Kr., deraf 700 Kr. til Dræning. Resten til Mur og Anlæg.

7/9 (Randers Amts Avis): Kgds.bestyrelsen i Randers har vedtaget kommunal Drift.

8/9 (Berl. Tid.): Der skal føres en Vej over Vestre Kgd. i København, ved Inspektørboligen.

8/9 (Svendborg Amts Avis): Vejstrup Valgmenighedskgd. skal udvides.

11/9 (Jydske Tidende): Arkitekt Odin Haukohl i Padborg har tegnet et nyt Ligkapel til Bov Kgd.

12/9 (Aarhus Amtstid.): Gylling Kgd. skal udvides.

13/9 (Randers Dagbl.): Mellerup Kgd. skal udvides.

13/9 (Svendborg Avis): Paa Almindelig dansk Gartnerforenings Repræsentantskabsmøde i Nykøbing F. forleden forelaa en Anmodning fra Foreningen for Kirkegaardskultur om at faa bevilget et Tilskud paa 1000 Kr. Sagen blev forelagt af Johannes Tholle, København, der oplyste, at der tilsigtes Propaganda for Anvendelse af Træer, Buske, Blomster m. m. paa Kirkegaardene. Forøvrigt udtalte Hr. Tholle:

— Propaganda indenfor Kirkegaardsomraadet virker efter Sneboldssystemet. Har man først startet, og noget er blevet sat i Gang, griber det om sig, og Forbruget af Planter stiger, simpelthen fordi Skikken at bruge Blomster m. v. breder sig fra Kirkégaard til Kirkegaard. Overfor de kirkelige Myndigheder og Menighedsraadene ser det bedre ud, naar det er en neutral Forening som Foreningen for Kirkegaardskultur, der gør Propagandaen, end hvis det var en faglig Forening, der let kan mistænkes for Reklamemageri.

— — —

Der blev talt baade for og imod Forslaget, mest imod. En af Repræsentanterne, der fraraadede Forslaget, gjorde det ud fra den Betragtning, at Kirkegaardene i mange Tilfælde optræder som direkte Konkurrenter til Planteskolerne, idet de forsyner sig selv med Planteskoleartikler. Det vilde derfor være forkert at støtte denne Sag.

Blandt Anbefalerne var Planteskoleejer J. G. Jarlgaard, Svendborg, der udtalte: — Jeg kommer fra en By, hvor Kirkegaarden før var forsømt og øde, men nu er det anderledes. Til Jul og til Paaske, til Kristi Himmelfartsdag o. s. v. bugner den med Blomster, og Aarsagen er, at vi har en Mand, der forstaaer at vække Interesse derfor, mens vi høster Fordele derved. Lad os uden smaalige Hensyn bevilde de 1000 Kr.

De smaalige Hensyn sejrede imidlertid. Det hjalp ikke, at Hr. Tholle bad Gartnerne forstaa, at Kirkegaardenes Forbrug af Planter ogsaa er i deres Interesse — det endte alligevel med, at Forslaget blev forkastet med stor Majoritet.

Det er ikke saa helt let at forstaa denne Afgørelse. Gartnerne har i de senere Aar og med et ikke ringe Held sat ind med forskellige Reklamemetoder. Nu blev der her budt dem en Kile, som sikkert ogsaa kunde have været anvendt med Virkning. Hr. Jarlgaard kunde med fuld Ret henvise til Eksemplet fra Svendborg. Paa vore Kirkegaarde er der ca. 8000 Grave, og det er forbavsende, hvad der i Aarets Løb — navnlig ved Højtiderne — bliver gjort for at smykke disse Grave. Vi har her i Byen en Kirkegaardskultur, som man ikke finder Mage til mange andre Steder i Landet. Hele Kirkegaardsanlægget er i sig selv smukt og stilrent — en stemningsfuld Dødens Have — og Befolkningen viser den største Interesse for at støtte Ledelsens Omsorg for, at alt bliver holdt i god Orden. At vi er naaet saa langt frem, skyldes i første Række Kirkegaardsgartner Gravesens fremragende Dygtighed.

Det siger sig selv, at den vaagne Sans for denne Kirkegaardskultur er til pæknær Fordel for vore Gartnere, hvilket Hr. Jarlgaard ogsaa fremhævede paa Mødet i Nykøbing. Kan Eksemplet brede sig, vil det blive til Nytte for Gartnere andre Steder. Det er i dette Spor, Foreningen for Kirkegaardskultur arbejder, og derfor havde Foreningen ogsaa ærligt fortjent en Haandsrækning fra det Erhverv, der vil høste Fordel af Arbejdet.

Men Gartnerne sagde altsaa i Nykøbing Nej til at yde denne Støtte — hvilket maa siges at være en Sparsommelighed af den Slags, der ikke betaler sig i det lange Løb.

14/9 (Kolding Avis): Havearkitekt J. P. Andersen anlægger Urnehave i Kolding.

14/9 (Ringsted Folketid.): Udvidelsen af Ringsted Kgd. er kalkuleret til 30,000 Kr.

FRA NORSKE KIRKEGAARDE

31/7 (Aalesund): Der skal anlægges ny Kgd. i Sula.

1/8 (Hamer Stiftstid.): Den ny Kgd. i Ringsaker skal udbedres.

2/8 (Do.): Ottestad Kgd. istandsættes og udvides.

8/8 (Haugesunds Dagblad): Kgd. i Avalness skal udvides.

FRA TIDSSKRIFTERNE

Stenhuggertidende Nr. 7: Foreningen for Kirkegaardskultur. Beretning. — Nr. 8: Kunst kan være saa slet, at den ikke lovbeskyttes (Referat af en Sag angaaende Kopiering (Plagiering) af Gravmæler). — Nr. 9: Landsbygraveren og Stenhuggeren.

Ignis Nr. 6: Oslo Krematorium (med Bill.), Danm. 12. Krematorium (m. Bill.) m. fl. — Nr. 7: Tjeskoslovakiska Bilder: Urnlund i Södertälje (med Plan), m. m.

Gartenkunst Nr. 7: Heldenfriedhof am Schwenzaitsee (med Bill.).

Kriegsgräberfürsorge: Der Führer und der Ausstellung des Volksbundes. Kunst und Handwerk m. m. — Nr. 8: Gedanken zur Kriegsgräber und Westfrontfahrt 1934 (med Bill.) m. m. — Nr. 9: Unser Hindenburg, Der Soldat und die Kriegsgräberfürsorge (med Bill.) m. m.

Zentralblatt für Feuerbestattung Nr. 7: Gründungsversammlung der grossdeutschen Feuerbestattung, m. m. — Nr. 8: Wahrt des sakralen Charakter der Feuerehrungshallen: Verordnung zur Durchführung des Feuerbestattung (26/6 1934). — Nr. 9: Raumkunst in Krematorium; Feuerbestattung, Volk und Boden.

Nachrichtenblatt für Heimatpflege Nr. 5/7: Die Friedhöfe; Friedhosdenkmäler. Schütz und pflegt die alten Dorfkirchhöfe.

AARSBERETNINGER

Årsmeddelanden från Svenska Eldbägängelseforeningen, 1934, 112 Sider.

BOGANMELDELSER

J. N. Risum: Frugthaven (42 Sider), Blomsterhaven (64 Sider) og Køkkenhaven (48 Sider).

Disse 3 Smaabøger af den gamle Kæmpe indenfor Havebruglitteraturens Verden, Overgartner Risum, vil sikkert kunne gøre god Nytte. De er lette at håndtere, billige og fyldt med god Erfaring. Forlag: J. Fr. Clausen.

Have- og Stuekultur af R. Chr. Bonde, G. Georgsen og Harry Jensen.

En fornøjelig lille Havebog, udsendt i Serien »Hjemmets Bibliotek« (Social-Demokraten). Navnlig interesserer Georgsens vittige og omhyggelige Afsnit om Havens Anlæggelse m. m. Bogen indeholder ogsaa et »lille Leksikon«, der er lovlig lille og vel let til at tages helt alvorligt.

Trädgårdens tilkomst, af Martin Krock, i Serien »Alm. sv. trädgrdst. Rådgivare« er udsendt dette lille Hefte, som indeholder Planlæggelsen af Haver samt Omtale af Laagepartier, Stakitter, Veje og Græsplæner. Man mærker, den er skrevet af en Havearkitekt; men den henvender sig maaske ikke helt til de Mennesker, den skulde bringe Bud til: Amatørerne. Der er mange gode Billeder; men de er ikke reproduceret nær saa godt som Tidsskriftets egne Billeder (Fotografurer).

Vackrere Vardagsträdgård, af Margareta Moberg. Ogsaa denne Bog, der er af betydelig større Format, men færre Sider, giver Raad for Planlæggelse af Haver og er ligeledes skrevet af en Havearkitekt. Endvidere bringer den Raad vedrørende Stueplanterne. De 2 svenske Bøger har mangt og meget tilfælles; men den sidstnævnte er langt mere instruktivt gjort og vil være meget lettere at fatte for Amatørerne.

Foreningens Love.

Saaledes vedtaget paa Generalforsamlingen i Aalborg den 7. Juni 1934.

Navn og Formaal.

§ 1.

Foreningens Navn er »Foreningen for Kirkegaardskultur«, og dens Formaal er gennem en Sammenslutning af kirkegaardsinteresserede og Kirkegaardsbestyrelser at fremme Sansen og Interessen for Kirkegaardsforhold her i Landet, saaledes at Kirkegaardene baade i æstetisk, teknisk og hygiejnisk Henseende kan komme paa Højde med Tidens Fordringer.

Virke maade.

§ 2.

Foreningens Formaal søges bl. a. naaet: a. Ved Udsendelse af et Tidsskrift og Ud-

givelse af Piecer eller andre Skrifter af formaalstjenlig Art (f. Eks. Kirkegaardsvedtægter, Protokoller etc.);

b. ved Afholdelse af Foredrag;

c. ved Konsulentvirksomhed for Kirkegaardsbestyrelser og andre Interesserede;

d. ved overfor de respektive Myndigheder at virke for en forbedret og udvidet Lovgivning paa Kirkegaardsomraadet.

Medlemmer; Kontingent.

§ 3.

Som Medlem kan optages saavel enkelte Personer som Menighedsraad, Kirkegaardsbestyrelser, Foreninger eller Institutioner.

Medlemmerne modtager (saalænge Opdrag rækker) de udgivne Skrifter til nedsat Pris, ligesom de modtager et Eksempplar af Tidsskriftet for hver fulde 5 Kr., de aarlig betaler i Kontingent, for Udlændinge dog 6 Kr.

Indmeldelse og Udmeldelse modtages af Foreningens Sekretær.

Kontingentet, der opkræves i April, er for personlige Medlemmer (Afdeling C) 5 Kr. om Aaret, for Udlændinge 6 Kr. (Afdeling D), for Menighedsraad, Kirkegaardsbestyrelser etc. i Danmark (Afdeling A) 1 Kr. for hvert Medlem, den paa-gældende Bestyrelse bestaar af, dog mindst 7 Kr., Foreninger og Institutioner i Danmark (Afdeling B) efter Aftale, dog mindst 10 Kr. Livsvarige personlige Medlemmer betaler 50 Kr. een Gang for alle ved Indtrædelsen og nyder samme Rettigheder som almindelige personlige Medlemmer; Kirkegaardsbestyrelser, Foreninger etc. kan ikke optages som livsvarige Medlemmer. Ved kollektiv Indmeldelse af Foreninger m. m., som tæller mere end 25 Medlemmer, kan Forretningsudvalget (se § 4) fastsætte et særligt Fælleskontingent.

Udmeldelse maa ske skriftlig inden en 1. April.

Regnskabsaaret er Finansaaret.

Ledelse.

§ 4.

Foreningen ledes af en Bestyrelse paa mindst 9 Medlemmer med 2 Suppleanter. Den vælges paa den aarlige, ordinære Generalforsamling, idet 3 hver Gang afgaar efter Tur. Dersom Bestyrelsen skønner, at det vil være formaalstjenligt, er den berettiget til at supplere sig selv, dog saaledes, at det samlede Antal Bestyrelsesmedlemmer ikke overstiger 15. De saaledes optagne Bestyrelsesmedlemmer afgaar ligesom de øvrige normalt efter Tur.

Bestyrelsen vælger af sin Midte Formand, Næstformand, Kasserer og Se-

kretær, hvilke sammen med Redaktøren danner Forretningsudvalget og som saadan varetager de løbende Sager. Bestyrelsen fastsætter Instruksler og derunder Honorarregler m. m. for, hvem den maatte vælge til Medarbejdere ved Konsulentvirksomheden. Den holder Møde, naar Formanden skønner det fornødent, eller naar han opfordres dertil af mindst 4 Bestyrelsesmedlemmer, samt altid kort forinden og efter en Generalforsamling. Møderne indvarsles ordentligvis med mindst 5 Dages Varsel ved Brev med Dagsorden til hvert Medlem.

Bestyrelsessuppleanter indtræder i Bestyrelsen, naar et Medlem af denne udtræder af Foreningen eller faar varigt Forfald.

Forretningsudvalget sammenkaldes, naar det er nødvendigt, og modtager paa sine Møder Beretning fra Formand, Kasserer, Sekretær og Redaktør.

Formanden repræsenterer Foreningen indadtil og udadtil. Han foranlediger Indkaldelse til Møder og leder Møderne. Staar Stemmerne lige, er Formandens Stemme den afgørende.

Næstformanden indtræder i Tilfælde af Formandens Forfald i dennes Pligter og Rettigheder.

Kassereren bærer Ansvar for, at Pengemidlerne er tilstede; han anbringer kontante Midler i et sikkert Pengeinstitut, og han maa ikke ligge inde med mere end 200 Kr. ad Gangen.

Sekretæren modtager Indmeldelser og Udmeldelser samt besørger den daglige Korrespondance. Han indkalder til Møde efter Formandens Anvisning og refererer Møderne i Protokollen.

Kontrakter af økonomisk Betydning har kun Gyldighed ved samtidig Underskrift af Formand, Kasserer og Sekretær.

Revision.

§ 5.

Til at revidere Regnskabet vælger Generalforsamlingen to Revisorer samt en Revisorsuppleant. Revisorerne er pligtige at revidere Regnskabet saavel talmæssigt som kritisk og kan om fornødent anmodes om ogsaa at revidere andet Foreningen vedrørende, f. Eks. Opgørelse over Foreningens Effekter.

Revisorerne modtager Regnskabet med Bilagene snarest muligt efter Finansaarets Udgang og kan forlange, at det skal være dem ihænde senest 10 Dage efter Aarets Udgang. Regnskab og Bilag maa være tilbageleveret Kassereren senest 20 Dage efter Regnskabsaarets Udgang og maa være paategnet af begge Revisorer med deres Bemærkninger.

Udvalg.

§ 6.

Bestyrelsen eller Generalforsamlingen kan nedsætte Udvalg til Behandling af særlige Opgaver. Udvalgenes Indstillinger afgives direkte til Forretningsudvalget, som besørger det videre fornødne og eventuelt lader Indstillingerne forelægge Bestyrelse eller Generalforsamling.

Som permanente Udvalg fungerer Redaktionsudvalget, Udvalget for Konsulentvirksomhed og Udvalget for Skønssager.

Redaktionsudvalget bestaar af mindst 3 Medlemmer, der vælges paa den ordinære Generalforsamling, idet 1 hver Gang afgaar efter Tur. Udvalget vælger selv sin Redaktør, der sammenkalder Udvalget, refererer Forhandlingerne, er ansvarlig overfor Presseloven og er født Medlem af Forretningsudvalget. Udvalget administrerer under Ansvar overfor Generalforsamlingen Bladets Forhold indenfor de Rammer, som Budgettet og Vedtægterne for Bladet har fastsat. Det holder Møde, naar det skønnes fornødent, og da sædvanligvis i Tilslutning til et Bestyrelses- eller Forretningsudvalgsmøde.

Udvalget for Skønssager bestaar af 4 Medlemmer, hvoraf 1 skal være Kirkegaardsleder, 1 Havearkitekt, 1 Billedhugger og 1 Bygningsarkitekt. Det vælges af den ordinære Generalforsamling. Dets Opgave er at udtale sig om Spørgsmaal, som gennem Foreningen forelægges det fra Kirkegaardsbestyrelser, Medarbejdere ved Konsulentvirksomheden, Privatpersoner eller af Foreningens Styrelse (f. Eks. Kirkegaardsplaner, Mausolæer, Monumenter, Honorarberegninger etc.). Det sammenkaldes af Foreningens Formand, og dets Møder refereres af Foreningens Sekretær. Forretningsudvalget kan i Samraad med Udvalget fastsætte Regler for Honorering af Udvalgets Arbejde i de enkelte Tilfælde. For i givet Tilfælde at faa Udvalget fuldtalligt, kan Bestyrelsen midlertidigt vælge Stedfortrædere, hvis Overgang til permanent Medlemsskab skal bekræftes af en Generalforsamling. Ved Sager af principiel Betydning eller af økonomisk Omfang af over 1000 Kr. kan Udvalget tiltrædes af 3 Medlemmer, der er valgt af den faglige Organisation, som formenes at repræsentere Sagen.

(Fortsættes.)